

Banasiewicz, Ewa

Materiały z badań sondażowych grodziska wczesnośredniowiecznego w Jurowie, woj. zamojskie

Archeologia Polski Środkowowschodniej 2, 290-297

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EWA BANASIEWICZ

MATERIAŁY Z BADAŃ SONDAŻOWYCH GRODZISKA Wczesnośredniowiecznego w JUROWIE, WOJ. ZAMOJSKIE

O grodzisku w Jurowie źródła historyczne milczą. Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego podaje informacje dotyczące wsi. Była ona wzmiankowana w dokumentach z połowy XV w. Wspomina się tam o wyniesieniu na pobliskich łąkach zwanym „Horodyskiem” i łączy tę informację z legendą (?) o zamku, w którym miał zatrzymać się w XVII w. król szwedzki (wg: W. Sakławski 1974, s. 119-120).

W celu poznania obiektu ulegającego znacznej degradacji, w 1984 r. przeprowadzono badania sondażowe. Miały one na celu wstępne poznanie jego konstrukcji i chronologii. Przebadano wówczas zewnętrzny stok wału z wewnętrznym odcinkiem fosy oraz wewnętrzny stok wału z niewielką partią przywałową. Biorąc pod uwagę niewielki stopień rozpoznania i zniszczenie grodziska (z pierwotnego wału pozostała warstwa mięszości 40 cm) wyniki badań pozwoliły wstępnie określić konstrukcję umocnień i charakter fosy. Wał zbudowany był ze skrzyń wypełnionych naprzemiennie marglem z rdziną oraz nawiezioną z pobliskich złóż gliną. Od zachodniej strony miał około 12 – 15 m szerokości. Elementem obronnym nisko położonego grodu była także, wykopana od zachodu, południowego-zachodu i prawdopodobnie południa, płytka na około 1,1 m fosa, znacznej szerokości do 20 m. Wewnętrzny stok fosy był umocniony kamieniami wapiennymi i zlepieńcami. Między fosą a wałem pozostawiono wolną przestrzeń („bermę”), na której prawdopodobnie znajdowały się umocnienia drewniane. Podmokłe łąki zabezpieczały gród od północy, wschodu i południowego-wschodu. Ustalenia chronologiczne okazały się jednak bardzo trudne wobec niewielkich materiałów zabytkowych. Pozyskano wówczas kilkanaście fragmentów ceramiki, głównie z wewnętrznej partii przywałowej (wykop 3/84) (E. Banasiewicz 1985 s. 124; 1990 s. 76-78).

W 1996 r. wznowiono badania sondażowe grodziska, głównym celem było uściślenie chronologii. Założono trzy wąskie, szerokości 1,5 m, wykopy w południowej części obiektu. Przecinały one wał (wykop 6/96, 7/96), partię przywałową (wykop 6/96) i majdan grodziska (wykop 5/96). Wykonano także odwierty po osi W - E oraz półosi SW - NE i na przedłużeniu wykopów sondażowych z 1996 r. (I. Kutyłowska 1997).

Na zabudowę przywałową natrafiono w wykopie 6/96. Było to prawdopodobnie pomieszczenie mieszkalne, wysunięte przed skrzynię wału o 4 m, jeżeli brać pod

uwagę zasięg zgruzowanej polepy, 6 m uwzględniając zasięg występowania ceramiki i kości, czy 8 m tj. do pionowych belek odkrytych w północnej części wykopu. W górnych partiach konstrukcja tego pomieszczenia mieszkalnego była prawdopodobnie przewiązana z konstrukcją skrzyni wału, skoro warstwa zgruzowanej polepy i fragmentów drewnianych belek przykryła podczas pożaru znajdujące się w nim przedmioty codziennego użytku. Wszystkie naczynia odkryto *in situ* przewrócone w tym samym kierunku tj. wylewem na południe. Na głębokości 24-50 cm zalegała większość odkrytych zabytków (ryc. 1). Naczynia nr 3 i 4 (ryc. 2: a,b) wystąpiły na głębokości 24 cm i wypełnione były prosem, które zalegało także w ich otoczeniu¹. Prawdopodobnie przechowywano tu ziarna w woreczku o pojemności około 5 - 7 l, a naczynia były używane jako miarki. Obok wspomnianych naczyń oraz w pobliżu naczynia nr 2 (ryc. 3: a), a także w okolicach paleniska wystąpiły w mniejszej ilości ziarna pszenicy. Oprócz naczyń odkryto także zabytki żelazne: siekiere, trzy groty, nóż, prawdopodobnie krój płużny, trzpień oraz inne: szydła kościane, przęślik z łupku całkowicie rozwarstwiony, piszczałka (?) i gwizdek (?) z kości. Wystąpiły także kości zwierzęce. W wykopie 5/96, który wchodził w majdan, odkryto niewielką ilość fragmentów ceramiki oraz ozdoby z muszli i zniszczone szydło kościane.

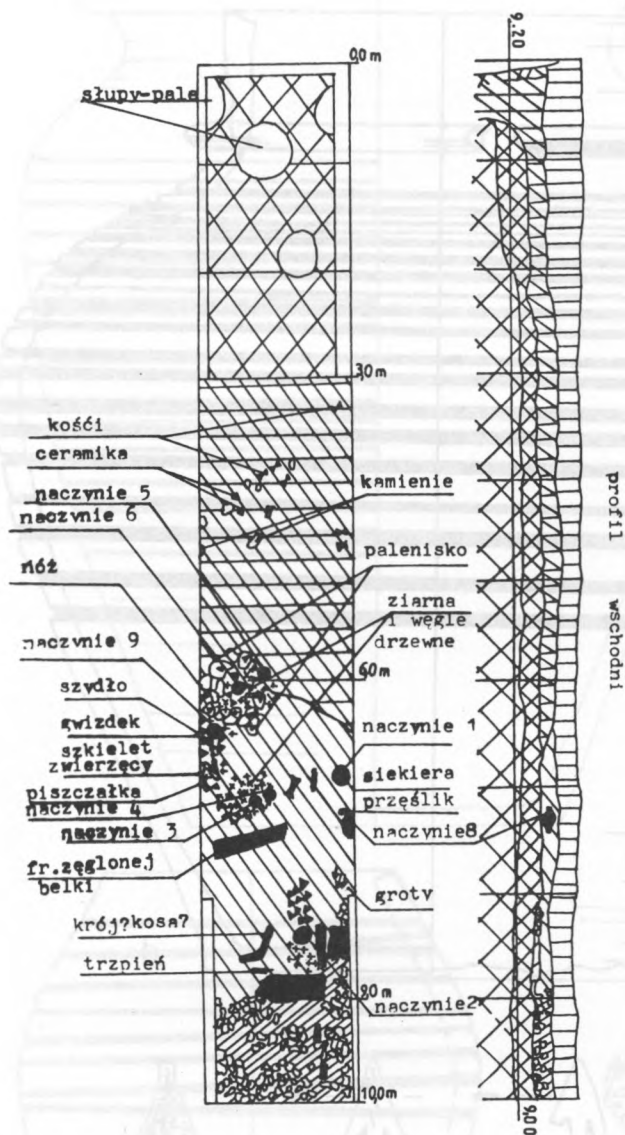
OPIS ZABYTKÓW

1. Naczynie – o formie amfory z cylindryczną szyjką, lepione, silnie formująco nadtaczane, wykonane z tłustej gliny o domieszce drobnoziarnistego tłucznia, wtórnie przepalone na kolor ceglasty. Na szyjce umieszczona kreza symetrycznie po obu stronach przerwana na wypuszczenie sznurka (?). Zdobione regularnymi poziomymi żłobkami. Wysokość 25,8 cm, średnica wylewu 11,6 cm, największej wydętości 27 cm, dna 12 cm (ryc. 2: d).

2. Naczynie – garnek z gliny żelazistej z domieszką średnio- i gruboziarnistego tłucznia, lepione, silnie formująco nadtaczane. Wypalone wtórnie na kolor ceglasto-brunatny. Wysokość 22 cm, średnica wylewu 16 cm, największej wydętości 18,7 cm, dna 10 cm (ryc. 3: a).

3. Naczynie esowate, lepione z gliny o drobnoziarnistej domieszce piasku, sporadycznie wystąpił grubszy

¹ Wstępne określenie gatunku roślin zawdzięczam p. Marii Lityńskiej-Zając

Ryc. 1. Jurów gm. Jarczów, woj. zamojskie, st. 1 - grodzisko. Plan i profil wykopu 6/96. Plan: od N 0,0-3,0 m na głębokości 0,7 m; od N 3,0-6,0 m na 0,4-0,5 m; od N 6,0-9,0 m na 0,25-0,4 m; od N 9,0-10,0 m na 0,5 m.

piasek lub tłuczeń. Brzeg naczynia jest obtaczany, brzusiec pokryty niestarannym ornamentem spiralnym wykonanym patykiem. Wypalony na kolor czarny. Wysokość 7,7 - 8,0 cm, średnica wylewu 7,5 cm, dna 5,3 cm (ryc. 2: a).

4. Naczynie z cylindryczną szyjką, z dobrze obtaczanym brzegiem, lepione z gliny schudzonej drobnziarnistym piaskiem. Ornament falisty wykonany pojedynczym patykiem, wypał brunatno-szary. Powierzchnie wtórnie zaciemnione i zniszczone, na dnie znajduje się pozytyw koła lub znak garncarski. Wysokość 6,5 cm, średnica wylewu 5 cm, dna 6 cm (ryc. 2: b).

5. Naczynie - garnek, lepione z gliny o domieszce bardzo drobnego piasku, formująco nadtacone, brzeg wywinięty na zewnątrz, profilowany przy pomocy szablona.

blonu. Niepełnej wysokości, średnica wylewu 12 cm, średnica brzuśca 15 cm (ryc. 2: c).

6. Naczynie beczułkowate z brzegiem zagiętym i ukosnie ściętym do wewnątrz, lepione z gliny schudzonej drobno i średnio ziarnistym piaskiem w małej ilości, nadtacone. Wypał pierwotny brunatny, wtórnie okopcone. Zdobione niestarannym ornamentem spiralnym, wykonanym patykiem. Wysokość 11,8 cm, średnica wylewu 7,6 cm, największa 12,4 cm, dna 9,35 cm. Dno słabo zaznaczone, ze znakiem garncarskim ośmiu promieni w pierścieniu dookólnym (ryc. 3: d).

7. Fragment naczynia o formie garnka, lepionego z gliny o domieszce bardzo drobnego piasku, formująco nadtaconego, brzeg wywinięty na zewnątrz, profilowany przy pomocy szablona, wypał na kolor czarny, średnica wylewu 15,5 cm.

8. Naczynie z cylindryczną szyjką, lepione z gliny bez domieszki, silnie formująco obtaczane. Wypał brunatno-ceglasty, zdobione bardzo płytkimi żłobkami. Wysokość niepełna, średnica wylewu 13 cm, największa 19 cm (ryc. 3: e).

9. Naczynie - garnek, lepione z gliny bez domieszki, silnie formująco nadtacone. Wypał na kolor brunatny, wtórnie zakopcone. Brzeg wywinięty na zewnątrz, profilowany przy pomocy szablona. Zdobione płytkimi żłobkami, lekko falistymi, zagładzonymi wtórnie. Zachowana wysokość 17,8 cm, średnica wylewu 12 cm, największa 13 cm (ryc. 4: b).

10. Fragment naczynia z cylindryczną szyjką z kreską, lepionego z gliny bez domieszki, zdobionego linią falistą, średnica wylewu 14 cm (ryc. 4: d).

11. Fragment wylewu esowatego garnka lepionego z gliny o małej ilości domieszki średnio i grubo ziarnistego tłucznia, zdobionego linią falistą i żłobkami, barwy czarnej. Brzeg wywinięty, profilowany (ryc. 4: c).

12. Siekierra żelazna, o ostrzu łukowato wydłużonym, osada gładka. Długość zabytku 20 cm, szerokość ostrza 7 cm, średnica osady 4 cm, szerokość osady 5 cm (ryc. 3: b).

13. Grot strzały żelazny z tulejką i liściem z zadziorami, długość 6,7 cm (ryc. 2: e).

14. Grot strzały żelazny z tulejką i niesymetrycznymi zadziorami, długość 7 cm (ryc. 2: f).

15. Grot strzały żelazny, z tulejką i zadziorami, silnie skorodowany, długość 7,5 cm (ryc. 2: g).

16. Krój płuźny (?), żelazny, bardzo skorodowany (ryc. 4: a).

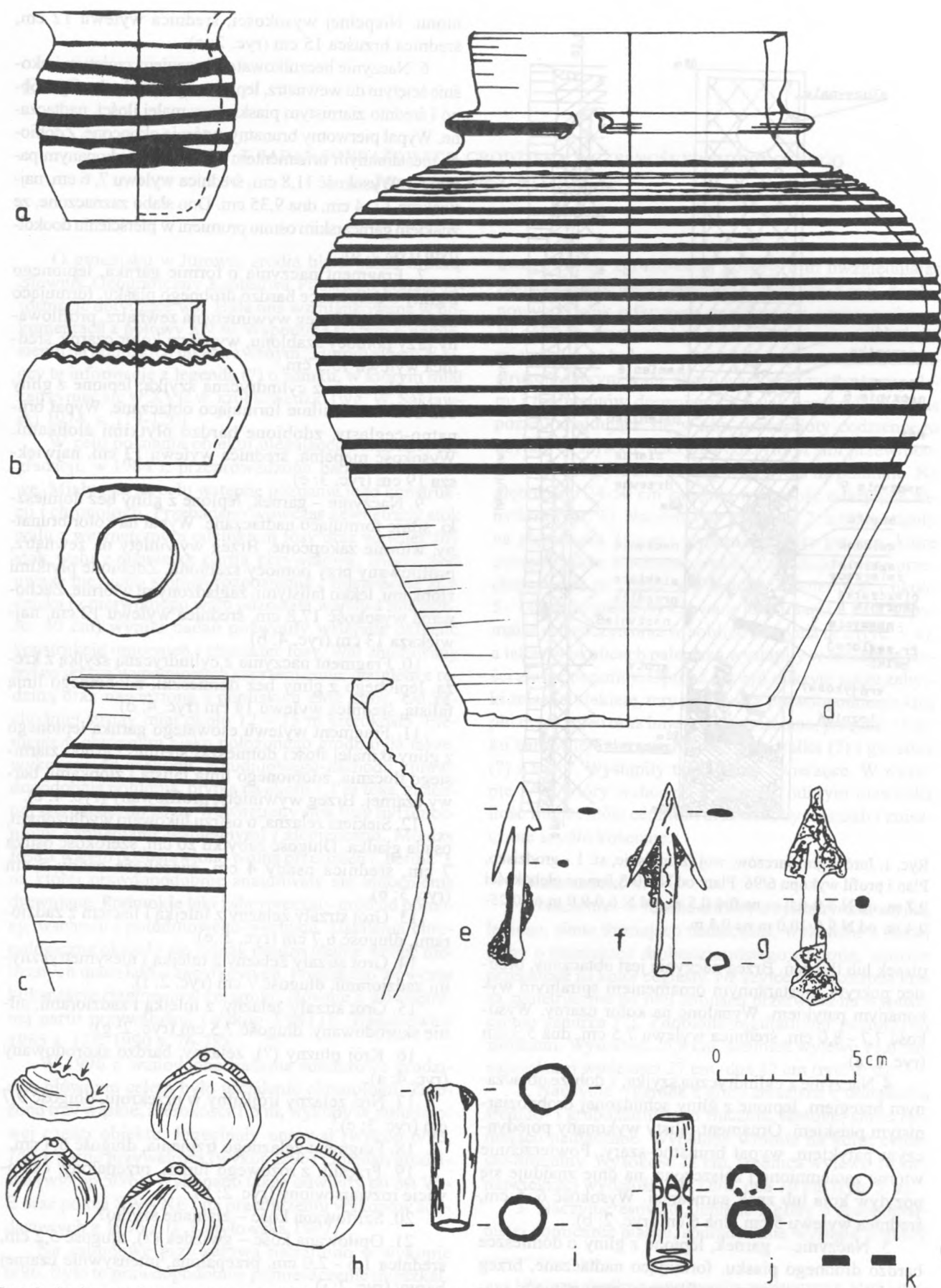
17. Nóż żelazny trójkątny w przekroju, długość 9,7 cm (ryc. 3: c).

18. Fragment żelaznego trzcienia, długość 6,4 cm.

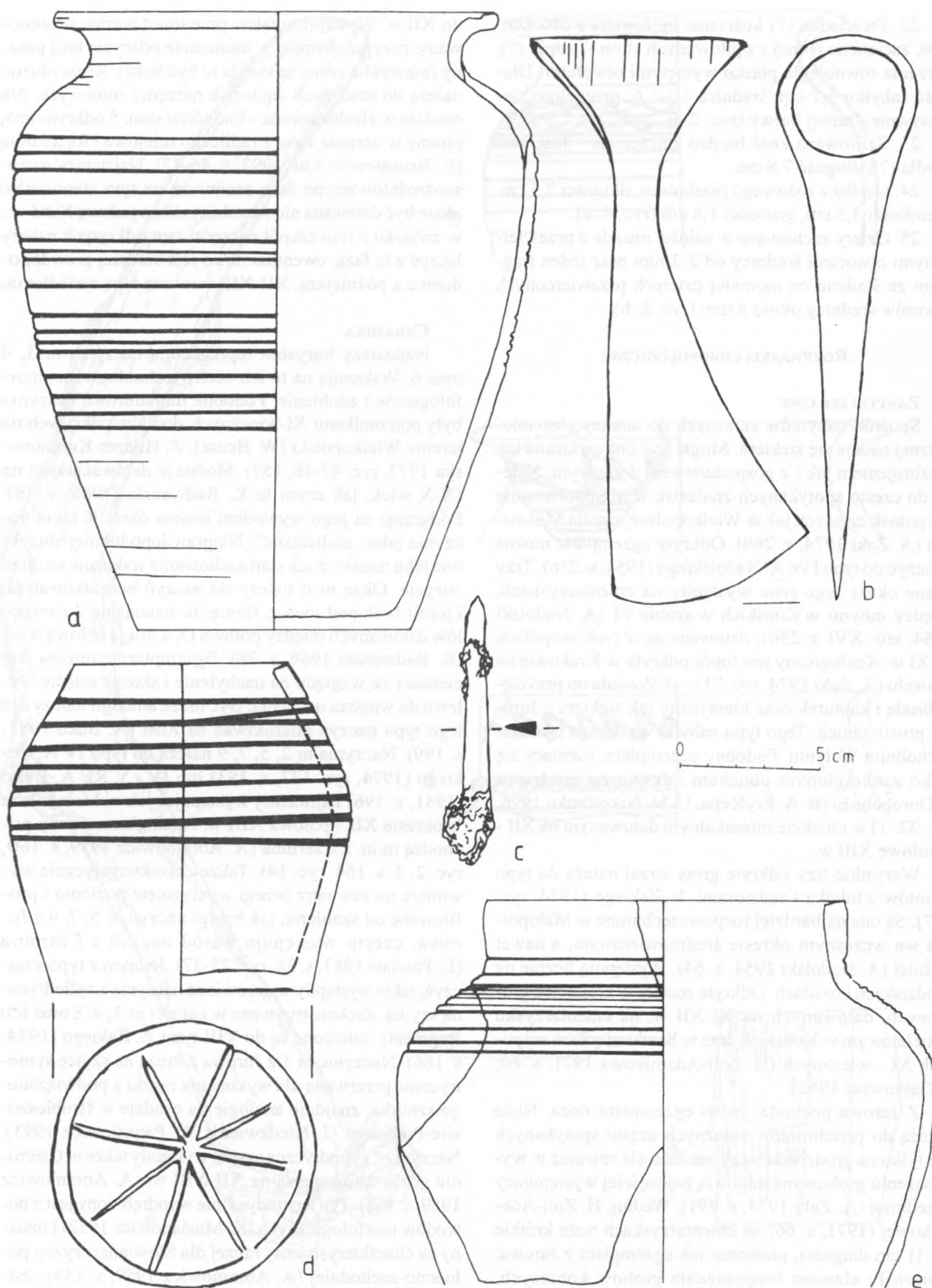
19. Prześlik z różowego łupku, przepalony, całkowicie rozwarstwiony (ryc. 2: k).

20. Szlifowana kość - złamane szydło?

21. Opiłowana kość - gwizdek (?), długość 5,2 cm, średnica 1,6 - 2,0 cm, przepalona, intensywnie czarnej barwy (ryc. 2: i).

Ryc. 2. Jurów gm. Jarczów, woj. zamojskie, st. 1 - grodzisko. Zabytki z wykopu 6/96 i 5/96.

Ryc. 3. Jurów gm. Jarczów, woj. zamojskie, st. 1 - grodzisko. Zabytki z wykopów 6/96.

22. Piszczalka (?) kościana, opiłowana z obu końców, zacięta na jednej z opiłowanych stron – ustnik (?), z trzema równoległymi płasko wyciętymi otworami. Długość zabytku 5,7 cm, średnica 1,3-1,6, przepalona, intensywnie czarnej barwy (ryc. 2: j).

23. Szlifowana kość bardzo zniszczona – fragment szydła (?), długość 7,8 cm.

24. Osełka z różowego piaskowca, długości 7,5 cm, szerokości 3,5 cm, grubości 1,8 cm (ryc. 4: e).

25. Cztery zachowane w całości muszle z przewierconymi otworami średnicy od 2-3 mm oraz jeden fragment ze śladami co najmniej czterech przewierconych otworów średnicy około 3 mm (ryc. 2: h).

ROZWAŻANIA CHRONOLOGICZNE

ZABYTKI ŻELAZNE

Spośród zabytków żelaznych do analizy chronologicznej nadaje się siekiera. Mogła być ona związana tak z uzbrojeniem jak i z gospodarstwem domowym. Należy do często spotykanych znalezisk w Małopolsce, nie tak jednak częstych jak w Wielkopolsce, czy na Mazowszu (A. Żaki 1974, s. 269). Odkryty egzemplarz można zaliczyć do typu IVc A. Nadolskiego (1954, s. 256). Trzy znane okazy tego typu wystąpiły na cmentarzyskach, między innymi w Końskich w grobie 91 (A. Nadolski 1954, tab. XVI s. 256), datowane są w tych zespołach na XI w. Analogiczny jest topór odkryty w Krakowie na Wawelu (A. Żaki 1974, ryc. 212: a). Posiada on przyciętą brodę i kapturek oraz identyczny jak siekiera z Jurowa prosty obuch. Tego typu zabytki występują także na zachodnim Wołyniu. Podobny egzemplarz, różniący się tylko zaokrąglonym obuchem odkryto na grodzisku w Dorohobużu (B. A. Pryščepa, U. M. Nikolčenko 1996, ryc. 32: 1) w obiekcie mieszkalnym datowanym na XII - I połowę XIII w.

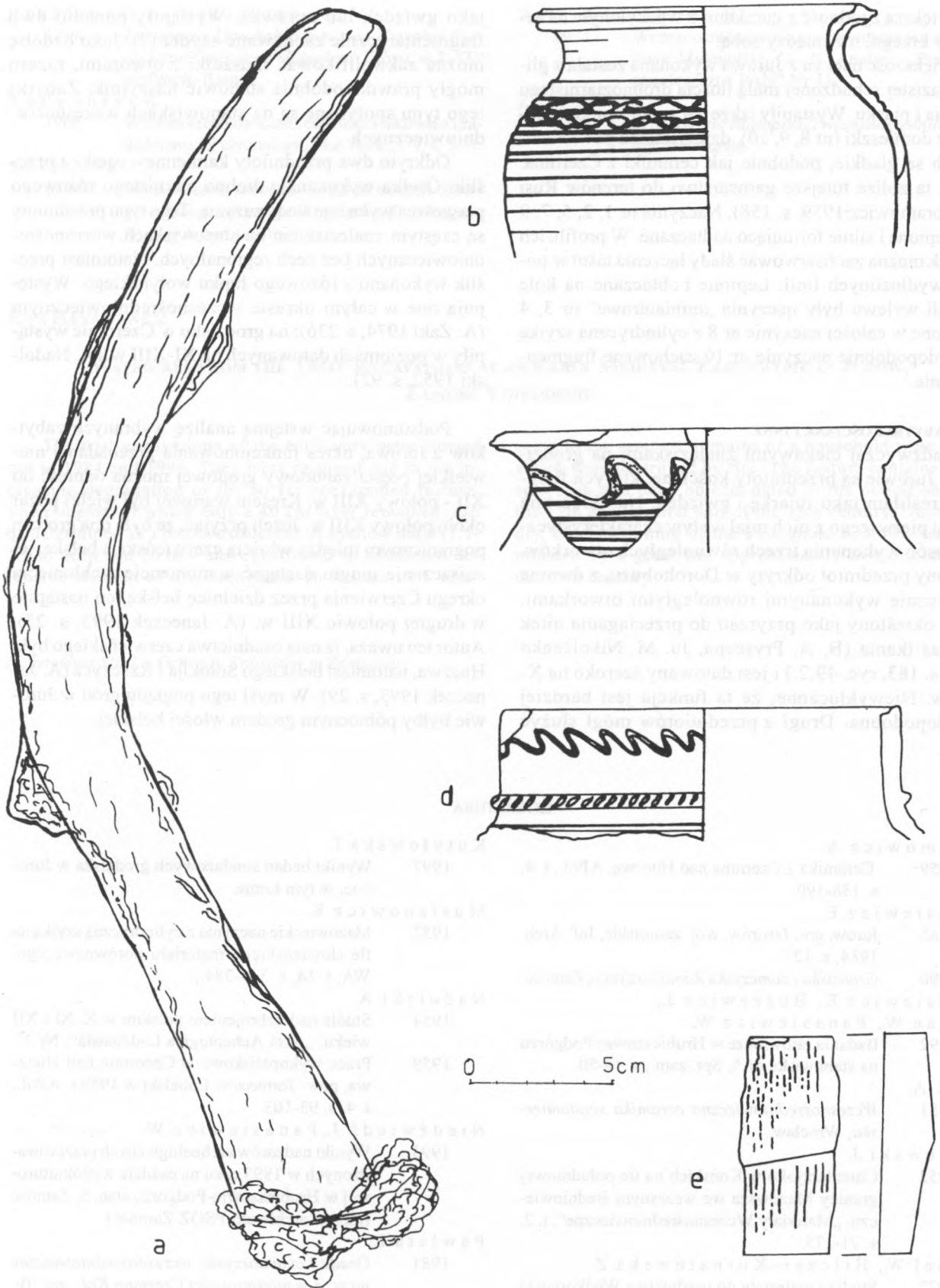
Wszystkie trzy odkryte groty strzał należą do typu I grotów z tulejką i zadziornami A. Żakiego (1974, ryc. 217). Są one najbardziej rozpowszechnione w Małopolsce we wczesnym okresie średniowiecznym, a nawet później (A. Nadolski 1954, s. 64). Występują licznie na grodziskach i osadach. Odkryte zostały w zespołach grobowych, datowanych na XI-XII w. na cmentarzysku szkieletowym w Końskich oraz w Sandomierzu w zespołach XI - wiecznych (H. Zoll-Adamikowa 1971, s. 60; J. Gąssowski 1952).

Z Jurowa pochodzi jeden egzemplarz noża. Nóż należą do przedmiotów żelaznych często spotykanych nie tylko na grodziskach czy osadach ale również w wyposażeniu grobowym stanowią najczęściej występujący przedmiot (A. Żaki 1974, s. 291). Według H. Zoll-Adamikowej (1971, s. 66) na cmentarzyskach noże krótkie do 11 cm długości, podobnie jak egzemplarz z Jurowa, stanowiły element wyposażenia grobów kobiecych. W zespołach grobowych na cmentarzyskach w Gnieszowicach, Strzemieszycach i Końskich datowane są od XI

do XII w. Wystąpił tu także przedmiot bardzo skorodowany, przypominający w momencie odkrycia krój płużny (niewykluczone, że mogła to być kosa). Kroje płużne należą do rzadszych znalezisk narzędzi rolniczych. Na osadzie w Hrubieszowie - Podgórzu stan. 5 odkryto krój płużny w zespole wraz z radlicami tulejową i łopatkową (E. Banasiewicz i in. 1992, s. 46-47). Najstarsza wczesnośredniowieczna faza osadnicza na tym stanowisku może być datowana nie wcześniej niż na połowę X-XI w., w związku z tym zespół narzędzi tam odkrytych należy łączyć z tą fazą, ewentualnie co jest bardziej prawdopodobnie z późniejszą, XII-XIII wieczną fazą zasiedlenia.

CERAMIKA

Najstarszy horyzont reprezentują naczynia nr 3, 4 oraz 6. Wskazują na to ich cechy technologiczne, morfologiczne i zdobienie. Podobne miniaturowe naczynia były pojemnikami XI-wiecznych skarbów odkrytych na terenie Wielkopolski (W. Hensel, Z. Hilczer-Kurnatowska 1972, ryc. 47-48, 159). Można je datować nawet na IX-X wiek, jak czyni to K. Radwański (1968, s. 38). Podążając za jego wywodem można określić takie naczynia jako „archaiczne”. Najprawdopodobniej służyły one jako miarki, a ich stan zachowania wskazuje na duże zużycie. Okaz nr 6 należy do naczyń beczułkowatych i jeżeli brać pod uwagę formę, to nawiązuje do zespołów datowanych między połową IX a drugą połową X w. (K. Radwański 1968, s. 38). Egzemplarz z Jurowa jest ciekawy ze względu na nachylenie i skośne ścięcie wylewu do wnętrza naczynia. Być może analogii należy dla tego typu naczyń poszukiwać na Rusi (A. Buko 1981, s. 199). Naczynia nr 2, 5, 7, 9 należą do typu IV A. Żakiego (1974, ryc. 122, s. 183) lub IV i V RF A. Buko (1981, s. 196) najliczniej występujących w Małopolsce w okresie XII - połowa XIII w. Analogiczne formy pochodzą m.in. z Czeramna (A. Abramowicz 1959, s. 160, ryc. 2, 3, s. 164, ryc. 14). Także charakterystycznie wywinęte na zewnątrz brzegi wyciągnięte poziomo i profilowane od szablonu, jak brzegi naczyń nr 5, 7, 9 z Jurowa, często występują wśród naczyń z Czeramna (L. Pawlata 1981, s. 38, ryc. 23-27). Jednym z typów naczyń, jakie wystąpiły w Jurowie są naczynia z cylindryczną szyjką. Zrekonstruowane w całości nr 1, 4, 8 oraz ich fragmenty zaliczone są do VIII typu A. Żakiego (1974, s. 186). Naczynie nr 1 z Jurowa z krezą na szyjce symetrycznie przerwaną dla wykonania rączki z podwiązane-go sznurka, znajduje analogie na osadzie w Hrubieszowie-Podgórzu (J. Niedźwiedź, W. Panasiewicz 1993). Naczynia z cylindryczną szyjką wystąpiły także w Czerمنى gdzie datowane są na XII-XIII w. (A. Abramowicz 1959, s. 158). Typ ten tradycyjnie wyodrębniony jest z powodów morfologicznych (K. Musianowicz 1952) i uznany za charakterystyczny raczej dla Słowiańszczyzny północno-zachodniej (A. Abramowicz 1959, s. 158). Jednakże A. Buko (1981, s. 134) w wyniku eksperymentu porównawczego twierdzi, że formy cylindryczne wyka-

Ryc. 4. Jurów gm. Jarczów, woj. zamojskie, st. 1 - grodzisko. Zabytki w wykopu 6/96.

zują większą zgodność z garnkami o wychylonym na zewnątrz brzegu, niż między sobą.

Większość naczyń z Jurowa wykonana została z gliny żelazistej schudzonej małą ilością drobnoziarnistego tłucznia i piasku. Wystąpiły także naczynia lepiące z gliny bez domieszki (nr 8, 9, 10), dzięki czemu powierzchnie ich są gładkie, podobnie jak ceramiki z Czeramna. Cecha ta zbliża tutejsze garncarstwo do terenów Rusi (A. Abramowicz 1959, s. 158). Naczynia nr 1, 2, 5, 7, 9 były lepiące i silnie formująco nadtacone. W profilu ich ścianek można zaobserwować ślady łączenia taśm w postaci wydłużonych linii. Lepiące i obtaczane na kole w partii wylewu były naczynia „miniaturowe” nr 3, 4 a toczone w całości naczynie nr 8 z cylindryczną szyjką i prawdopodobnie naczynie nr 10 zachowane fragmentarycznie.

ZABYTKI KOŚCIANE I INNE

Nadzwyczaj ciekawymi znaleziskami na grodzisku w Jurowie są przedmioty kościane, których funkcję określiłam jako fujarkę i gwizdek. Na określenie funkcji pierwszego z nich miał wpływ charakterystyczny sposób wykonania trzech równoległych otworków. Podobny przedmiot odkryty w Dorohobużu, z dwoma identycznie wykonanymi równoległymi otworkami, został określony jako przyrząd do przeciągania nitki podczas tkania (B. A. Pryščepa, Ju. M. Nikolčenko 1996, s. 183, ryc. 49:2.) i jest datowany szeroko na X-XIII w. Niewykluczone, że ta funkcja jest bardziej prawdopodobna. Drugi z przedmiotów mógł służyć

jako gwizdek lub oprawka. Wystąpiły ponadto dwa fragmentarycznie zachowane szydła (?). Jako ozdobę można zakwalifikować muszelki z otworami, razem mogły prawdopodobnie stanowić naszyjnik. Zabytki tego typu spotykane są na stanowiskach wczesnośredniowiecznych.

Odkryto dwa przedmioty kamienne - osełkę i przęślik. Osełka wykonana z drobnoziarnistego różowego piaskowca wykazuje ślady zużycia. Tego typu przedmioty są częstym znaleziskiem na stanowiskach wczesnośredniowiecznych bez cech regionalnych. Natomiast przęślik wykonano z różowego łupku wołyńskiego. Występują one w całym okresie wczesnośredniowiecznym (A. Żaki 1974, s. 236); na grodzisku w Czermnie wystąpiły w poziomach datowanych na XI-XIII w. (A. Nadolski 1952, s. 92).

Podsumowując wstępną analizę wybranych zabytków z Jurowa, okres funkcjonowania przebadanej niewielkiej części zabudowy grodowej można odnieść do XII - połowy XIII w. Kresem warowni był wielki pożar około połowy XIII w. Jeżeli przyjąć, że była ona grodem pogranicznym między włością czerwieńską a bełską, jej zniszczenie mogło nastąpić w momencie wchłonięcia okręgu Czerwienia przez dzielnicę bełską, co nastąpiło w drugiej połowie XIII w. (A. Janeczek 1993, s. 23). Autor ten uważa, iż osią osadnictwa czerwieńskiego była Huczwa, natomiast bełskiego Sołokija i Rzeczyca (A. Janeczek 1993, s. 29). W myśl tego poglądu gród w Jurowie byłby północnym grodem włości bełskiej.

LITERATURA

- Abramowicz A.
1959 Ceramika z Czeramna nad Huczwą, APol., t. 4, s. 158-190.
- Banasiewicz E.
1985 Jurów, gm. Jarczów, woj. zamojskie, Inf. Arch. 1984, s. 127.
1990 *Grodziska i zamczyska Zamojszczyzny*, Zamość.
- Banasiewicz E., Buszewicz J., Koman W., Panasiewicz W.
1992 Badania ratownicze w Hrubieszowie-Podgórzu na stanowisku nr 5, Spr. zam., s. 44-50.
- Buko A.
1981 *Wczesnośredniowieczna ceramika sandomierska*, Wrocław.
- Gąssowski J.
1952 Cmentarzysko w Końskich na tle południowej granicy Mazowsza we wczesnym średniowieczu, „Materiały Wczesnośredniowieczne”, t. 2, s. 71-175.
- Hensel W., Hilczer-Kurnatowska Z.
1972 Studia i materiały do osadnictwa Wielkopolski wczesnohistorycznej, t. IV, Wrocław.
- Kutyłowska I.
1997 Wyniki badań sondażowych grodziska w Jurowie, w tym tomie.
- Musianowicz K.
1952 Mazowieckie naczynia z cylindryczną szyjką na tle słowiańskiego materiału porównawczego, WA, t. 18, s. 345-384.
- Nadolski A.
1954 Studia nad uzbrojeniem polskim w X, XI i XII wieku, „Acta Archeologica Lodziensia”, Nr 3.
1959 Prace wykopaliskowe w Czermnie nad Huczwą, pow. Tomaszów Lubelski w 1959 r. APol., t. 4, s. 93-103.
- Niedźwieź J., Panasiewicz W.
1993 Wyniki nadzorów archeologicznych przeprowadzonych w 1993 roku na osadzie wielokulturowej w Hrubieszowie-Podgórzu stan. 5, Zamość (mps w archiwum PSOZ Zamość).
- Pawlata L.
1981 *Osada i cmentarzysko wczesnośredniowieczne na st. 3 w miejscowości Czermano Kol., gm. Tyśzowce, woj. Zamość*, mps mgr Lublin.

- Pryščepa B. A., Nikolčenko Ju. M.
1996 *Letopysnyj Dorohobuž v period Kyïvskoï Rusi čo istoriï naselena Zapadnoï Voľny w X-XIII stolitach*, Rivne.
- Radwański K.
1968 Wczesnośredniowieczna ceramika krakowska i zagadnienia jej chronologii, *Mat. Arch.*, t. 9, s. 5-71.
- Sakławski W.
1974 *Województwo lubelskie w 15-tu tomach Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego... Wyciąg haseł*, Lublin.
- Zoll-Adamikowa H.
1971 Wczesnośredniowieczne cmentarzyska szkieletowe Małopolski, Cz. II. Analiza, „Prace Archeologiczne PAN” Nr 11.
- Żaki A.
1974 *Archeologia Małopolski wczesnośredniowiecznej*, Warszawa.

EWA BANASIEWICZ

MATERIALS FROM THE TRIAL EXCAVATIONS AT AN EARLY MEDIEVAL EARTHWORK IN JURÓW, ZAMOŚĆ VOIVODSHIP

The trial excavations of the earthwork were carried out in 1984 and 1996. They were resumed due to the increasing degradation of the so far unexamined feature. The rampart, of which only a 40 cm layer remained, can be determined as a box construction. A shallow moat (1,1-1,3 m deep and 20 m wide) constituted an additional defensive element of the stronghold. In the sections adjo-

ining to the rampart, remains of a household were found which were destroyed by fire. The feature contained vessels, iron and bone objects dated to the period between the 12th and the first half of the 13th century. Undoubtedly, the functioning of the stronghold in Jurów was terminated by a great fire approximately in the middle of the 13th century.

Państwowa Służba Ochrony Zabytków w Zamościu